Izdajatelj: Republika SlovenijRef. št. dokumenta: 010-17/2024/75
Številka certifikata: c3 4b 28 Čas podpisa: 16:02, 27.05.2024
Potek veljavnosti: 15.05.2029Podpisnik: Andreja Knez

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

DIREKTORAT ZA CESTE IN CESTNI PROMET

Tržaška cesta 19, 1000 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 70
E: gp.mzi@gov.si
www.mzi.gov.si

VSE SAMOUPRAVNE LOKALNE SKUPNOSTI

SVN_OBČINE

Številka: 010-17/2024/75-02121945
Datum: 24. maj 2024

Zadeva: **Poziv k posredovanju podatkov, vezanih na pravno ureditev neplačevanja parkirnine oziroma dnevne parkirnine v samoupravni lokalni skupnosti**

Spoštovani,

Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 156/21 – uradno prečiščeno besedilo in 161/21 – popr.; v nadaljnjem besedilu: ZPrCP) v 21. točki četrtega odstavka 65. člena določa, da je ustavitev in parkiranje prepovedano, kjer je to v nasprotju z omejitvami in prepovedmi, izraženimi s prometno signalizacijo.

Za kršitev navedene materialne določbe je v šestem odstavku 65. člena določena kazenska določba, ki se glasi: »(6) Z globo 80 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo 1., 4., 7., 9., 16., 18., 19. ali 21. točko četrtega odstavka tega člena.«.

Nadalje ZPrCP v **22. točki četrtega odstavka 65. člena določa, da je ustavitev in parkiranje prepovedano:**

- kjer je to v nasprotju z obveznostmi, določenimi s prometno signalizacijo, ali
- **na prostoru, urejenem za parkiranje vozil, kjer je to časovno omejeno in plačljivo, če dnevna parkirnina ni plačana**.

Tudi za kršitev te materialne določbe je v petem odstavku 65. člena ZPrCP določena kazenska določba, ki se glasi: »(5) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami prvega, drugega, tretjega odstavka tega člena ali z 2., 3., 5., 6., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 20. ali **22. točko** četrtega odstavka tega člena.«.

Institut »dnevne parkirnine« (z materialno in kazensko določbo) je bil uveden z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 123/21; v nadaljnjem besedilu: ZPrCP-F), ki je začel veljati 11. avgusta 2021. V prehodni določbi ZPrCP-F je bilo določeno, da samoupravne lokalne skupnosti v šestih mesecih od njegove uveljavitve uskladijo svoje odloke v skladu s spremenjeno določbo 65. člena ZPrCP.

Kljub temu, da je bil institut »dnevne parkirnine« uveden z namenom in na način, ki bi z vidika načela enakosti zagotavljal enako obravnavanje vseh kršiteljev, s tem pa bi bila sistemsko zagotovljena pravna varnost in predvidljivost, Varuh človekovih pravic meni, da v praksi še vedno prihaja do procesnih situacij, ki povzročajo neenako obravnavo kršitev pravil o ustavljanju in parkiranju.

Ker po mnenju Varuha človekovih pravic ureditev instituta »dnevne parkirnine« ni ustrezna (ne zagotavlja enake obravnave kršiteljev sicer istovrstnih kršitev predpisov o ustavljanju in parkiranju), je v lanskem letu zopet obravnaval problematiko, ter zaprosil Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za pravosodje za informacijo, ali bi bile – za enako obravnavo kršitev pravil o ustavljanju in parkiranju oziroma izterjavo neplačanih parkirnin – potrebne normativne spremembe zakonodaje.

Prekrškovno pravo na sistemski ravni v Republiki Sloveniji ureja Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZP-1), ki v drugem in tretjem odstavku 1. člena določa, da se lahko predpisi, s katerimi se v Republiki Sloveniji določajo prekrški, uporabljajo le v skladu z ZP-1, določbe prvega dela ZP-1 (materialnopravne določbe) pa veljajo za vse prekrške po predpisih (zakonih, uredbah Vlade Republike Slovenije in odlokih samoupravnih lokalnih skupnosti – prvi odstavek 3. člena ZP-1) v Republiki Sloveniji.

V zvezi z institutom dnevne parkirnine oziroma s tem povezanim prekrškom neplačila (dnevne) parkirnine je povezan četrti odstavek 3. člena ZP-1, ki določa obseg normiranja prekrškov v odlokih samoupravnih lokalnih skupnosti. Te smejo z odlokom določiti prekrške in predpisati zanje globe samo v določenem znesku ter samo za kršitve predpisov, ki jih same izdajajo v okviru svojih pristojnosti, ter če jih zakon ali uredba še ne sankcionira.

V zvezi z institutom »dnevne parkirnine«, z ustreznostjo katerega se z vidika načela enakosti pred zakonom, urejenem v 14. členu Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21), ukvarja tudi Varuh človekovih pravic, je bilo ugotovljeno, da nekatere samoupravne lokalne skupnosti v svojih odlokih kot prekršek določajo neplačilo (dnevne) parkirnine, kar pa pomeni, da so odloki v tem delu nezakoniti. Prekršek neplačila (dnevne) parkirnine namreč na zakonski ravni določa peti odstavek 65. člena v zvezi z 22. točko četrtega odstavka 65. člena ZPrCP.

Ob tem pojasnjujemo, da prekršek kot kršitev 22. točke četrtega odstavka 65. člena ZPrCP določa dve izvršitveni obliki:

1. če samoupravna lokalna skupnost v svojem odloku ne določa dnevne parkirnine, storilec z neplačilom parkirnine izvrši naslednje znake prekrška: »kjer je to v nasprotju z obveznostmi, določenimi s prometno signalizacijo«;

2. če samoupravna lokalna skupnost v svojem odloku določa dnevno parkirnino, pa storilec izvrši naslednje znake prekrška: »na prostoru, urejenem za parkiranje vozil, kjer je to časovno omejeno in plačljivo, če dnevna parkirnina ni plačana«.

Ministrstvo za pravosodje glede pripada globe za prekršek, na podlagi dostopnih informacij, ugotavlja, da nekatere samoupravne lokalne skupnosti (nezakonito) podvajajo prekrške v svojih odlokih (glede na to, da so ti že določeni v hierarhično višjem predpisu – ZPrCP), saj (zmotno) menijo, da globe izključno v tem primeru pripadejo proračunu samoupravne lokalne skupnosti, oziroma, da ima samoupravna lokalna skupnost lastno jurisdikcijo ter da na državni ravni to vprašanje ni urejeno.

Skladno z navedenim Ministrstvo za pravosodje na tem mestu opozarja na določbo devetega odstavka 17. člena ZP-1, ki se glasi:

»(9) Globe, plačane za prekrške, so prihodek države oziroma samoupravne lokalne skupnosti, če so plačane za prekrške, ki jih je pravnomočno izrekel prekrškovni organ te samoupravne

lokalne skupnosti, ki je za odločanje o prekrških pooblaščen z zakonom, s katerim so določeni ti prekrški. Globe, plačane za prekrške, ki so predpisani z odloki samoupravnih lokalnih skupnosti, in pravnomočno izrečene z odločbami prekrškovnih organov samoupravne lokalne skupnosti, so prihodek tiste samoupravne lokalne skupnosti, katere predpis je bil kršen.«.

15. člen ZPrCP določa pooblastila občinskega redarstva, med katerimi je tudi pooblastilo za izvajanje nadzora na 65. členom ZPrCP, ki (med drugim) določa tudi prekrške z zvezi z neplačilom (dnevne) parkirnine. **Glede na deveti odstavek 17. člena ZP-1 pripadajo globe za vse prekrške, ki so določeni kot kršitve 65. člena ZPrCP, samoupravni lokalni skupnosti občinskega redarstva, ki je obravnavalo prekršek.**

Samoupravne lokalne skupnosti glede na vse navedbe pozivamo, **da nam, skladno s prvim odstavkom 88.a člena Zakona o lokalni samoupravi** (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 11/14 – popr., 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE), **najpozneje do 15. junija 2024**, na elektronski naslov **gp.mzi@gov.si, posredujete**:

1. **Informacijo o tem ali imate v svojih odlokih določene prekrške v zvezi s parkiranjem oziroma neplačilom parkirnine ali dnevne parkirnine. Če je odgovor pritrdilen, nam posredujte naslov veljavnega odloka, ki to ureja, z navedbo objave uradnega glasila;**

2. **Informacijo o tem ali imate v svojih odlokih določeno dnevno parkirnino, Če je odgovor pritrdilen, nam posredujte naslov veljavnega odloka, ki to ureja, z navedbo objave uradnega glasila;**

3. **Kopijo veljavnih prekrškovnih določb (neplačilo parkirnine ali dnevne parkirnine) in kopijo veljavnih določb v zvezi z urejanjem dnevne parkirnine**

Lepo pozdravljeni,

Pripravila:
Brigita Miklavc, sekretarka
Sektor za vozila, voznike in varnost cestnega prometa

Mag. Andreja Knez
generalna direktorica

Poslati:
- naslovnikom po elektronski pošti
- Združenje mestnih občin Slovenije, zmos@koper.si (po elektronski pošti)
- Skupnost občin Slovenije, info@skupnostobcin.si (po elektronski pošti)
- Združenje občin Slovenije, info@zdruzenjeobcin.si (po elektronski pošti)

V vednost:
- Ministrstvo za pravosodje, gp.mp@gov.si (po elektronski pošti)
- Republika Slovenija, Varuh človekovih pravic, info@varuh-rs.si (po elektronski pošti)